

MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM HÌNH THÁI, SINH THÁI VÀ VẬT HẬU CỦA VÀNG TÂM (*Manglietia dandyi* Gagnep) Ở TỈNH SƠN LA VÀ LÀO CAI

Vũ Văn Thuận¹, Diệp Xuân Tuấn¹, Trịnh Ngọc Bon², Ngô Văn Độ³, Vũ Văn Tuấn⁴

¹Trung tâm NC&CG kỹ thuật Lâm sinh, ²Viện Nghiên cứu Lâm sinh;

³Chi cục Kiểm lâm tỉnh Sơn La; ⁴Trung tâm Khoa học Lâm nghiệp Tây Bắc

Từ khóa: Hình thái, sinh thái, vật hậu, Vàng tâm, Sơn La, Lào Cai

Keywords: Morphology, ecology, phenology, *Manglietia dandyi*, Sơn La, Lào Cai

TÓM TẮT

Vàng tâm là cây bản địa, mọc tương đối nhanh và có giá trị kinh tế cao. Nghiên cứu đặc điểm hình thái, sinh thái và vật hậu có ý nghĩa quan trọng để xác định đặc điểm của loài, phân bố và thời điểm thu hái hạt giống phục vụ công tác nhân giống, gây trồng được hiệu quả. Kết quả nghiên cứu đã xác định Vàng tâm là cây gỗ lớn có thể đạt chiều cao đến 30 m và đường kính đến 1 m, thân tròn và thẳng; cành non và chồi non có phủ lông măng màu gỉ sắt; lá đơn nguyên mọc đầu cành, búp non có phủ lớp lông mịn vàng nâu, mặt dưới lá có màu xám và phủ lông tơ màu vàng nâu thưa, lá kèm sớm rụng; hoa lưỡng tính, mọc ở đầu cành, có từ 9 - 12 cánh tràng, xếp xoắn thành 3 vòng, màu trắng hoặc hơi xanh nhạt; quả đại kép, hình trứng, có cuống dài từ 2 - 4,5 cm phủ lông tơ vàng, vỏ nổi các mắt nhỏ, khi chín vỏ quả hóa gỗ và chuyển sang màu nâu; thời gian ra nụ hoa từ tháng 2 đến tháng 4, ra hoa từ tháng 4 đến tháng 5, quả chín từ tháng 9 đến tháng 10 và tập trung từ giữa tháng 9 đến giữa tháng 10 hàng năm; phân bố ở nơi có độ cao từ 650 - 1.250 m so với mặt nước biển, đất ẩm và còn tính chất đất rừng, khí hậu nhiệt đới gió mùa, rừng thứ sinh phục hồi ở tầng giữa và trên của tán, có độ tàn che 0,3 - 0,6, có khả năng trồng thuần loài và trồng làm giàu rừng, cây ưa bóng giai đoạn nhỏ, ưa sáng giai đoạn trưởng thành.

Some morphologi, ecological, and archeological characteristics of *Manglietia dandyi* Gagnep in Son La, Lao Cai province

Manglietia dandyi is a native tree with high economic value. Research on morphological, ecological and phenological features of the tree play an key important role in determination of the characteristics of the species, it's distribution and the time of seed collection for effective propagation and planting. Research results show that *Manglietia dandyi* is a large wood species with round and straight trunk, maximum height of 30 m and diameter of up to 1 m; young branches and shoots are covered with rust wooly hairs; simple leaves is at the tips of branches, young buds are covered with yellow-brown hairs, the backside of leaves are gray and covered with yellow-brown hairs, and stipule is deciduous; the tree has white or pale green bisexual flower, growing at the tip of branches, with 9 - 12 corolla petals twisted in 3 rings, flowering time from April to May; fruit type of *Manglietia dandyi* is a legume with ovate shape, stalk from 2 to 4.5 cm long covered with yellow hairs, the fruit skin is lumpy and it turns into